

Zuzana Hirschnerová

**Metodické komentáre k publikácii Písanie a slohové cvičenia
pre 2. ročník základných škôl (1. a 2. zošit)**

© 2013, AITEC, s. r. o., Bratislava

Všetky práva vyhradené.

Autorka ©

Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD.

Digitálna kaligrafia ©

AITEC, s. r. o., Bratislava

Šéfredaktor

Mgr. Walter Hirschner

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Stela Solčianska

Jazyková úprava

Mgr. Stela Solčianska

Vydal ©

AITEC, s. r. o.

Slovinská 12

821 04 Bratislava

v roku 2013

www.aitec.sk

V diele sú použité ilustrácie Mgr. art. Kataríny Ilkovičovej.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať bez súhlasu majiteľa práv.

Naše vydavateľstvo sa snaží každému titulu venovať maximálnu pozornosť pri príprave pred vydaním. Aj napriek tomu sa môžu vyskytnúť chyby a nedostatky v textoch.

Budeme radi, ak nám svoje návrhy, pripomienky a podnety napíšete na adresu redakcia@aitec.sk.

Úvod

Písanie je súčasťou tzv. trívia (písanie, čítanie, počítanie), ktoré už J. A. Komenský považoval za jeden z cieľov primárneho vzdelávania. V súčasnej koncepcii primárneho vzdelávania má písanie stále ústredné postavenie. Okrem osvojenia tvarov písmen sa do popredia čoraz viac dostáva potreba naučiť deti písanú reč tak, aby ju aktívne používali v komunikácii.

Obsah učiva predmetu slovenský jazyk a literatúra sa člení na tri základné oblasti – **jazykovú zložku, slohovú zložku a čítanie a literárnu výchovu**. Písanie sa ocitá na hranici jazykovej a slohovej zložky. Pri akomkoľvek písomnom prejave využívame jazykové poznatky z gramatiky aj pravopisu. Kvalita formulácie a dosiahnutie komunikačného zámeru sú ovplyvnené poznatkami z jazyka a slohu. Vo vyučovaní písania preto nie je možné oddeliť písanie od týchto zložiek. Prirodzenou súčasťou vyučovania gramatiky a pravopisu je aplikovanie týchto poznatkov v písanom prejave. Rovnako na hodinách zameraných na slohovú výchovu sa využíva schopnosť žiakov písať.

V pracovnom zošite *Písanie a slohové cvičenia pre 2. ročník ZŠ* sú preto **cielené zaradené úlohy, ktoré nadväzujú na vyučovanie jazyka a slohu, pričom sa v nich súčasne zameriavame aj na technickú kvalitu písma žiakov**. V druhom ročníku ide predovšetkým o **tvorbu viet a formulovanie písomných odpovedí na otázky**.

Písanie s porozumením

Koncepcia komunikačného vyučovania cielené podporuje jazykové a komunikačné kompetencie žiakov súvisiace so všetkými štyrmi **jazykovými zručnosťami – rozprávaním, čítaním, počúvaním a písaním**. Cieľom vyučovania materinského jazyka podľa koncepcie komunikačného vyučovania je, aby sa žiaci počas primárneho vzdelávania zdokonaľovali vo všetkých zručnostiach tak, aby bolo možné ku všetkým pridať prívlastok *s porozumením*. Pri čítaní sa v odbornej verejnosti stalo už bežným spojenie **čítanie s porozumením**. V súvislosti s písaním si treba uvedomiť, aký význam má písanie pre komunikáciu a podľa toho formulovať ciele písania v primárnom vzdelávaní,

ktoré budú podriadené práve využívaniu písania v reálnych komunikačných situáciách – zaznamenávaniu informácií v rôznych situáciách. Pokiaľ budeme o písaní uvažovať v týchto súvislostiach, môžeme za hlavný cieľ písania v primárnom vzdelávaní považovať **písanie s porozumením**.

V tradičnej didaktike písania v primárnom vzdelávaní sa zdôrazňuje potreba čo najdokonalejšieho osvojenia tvarov jednotlivých písmen a spojov, ktorými sa v písanom prejave k sebe pripájajú. Nepochybne považujeme túto požiadavku na používanie písanej reči za kľúčovú. Aktuálne trendy v didaktike písania však zdôrazňujú **potrebu cieleného podporovania aktívneho používania písma v rôznych komunikačných situáciách**. Je dôležité, aby si žiaci už od prvých skúseností s písanou rečou uvedomovali možnosti, ktoré nám jej využívanie ponúka.

Ciele písania v druhom ročníku

V obsahu jednotlivých ročníkov primárneho vzdelávania sa písaniu venuje najväčšia pozornosť v prvom ročníku, kde sa, pochopiteľne, sústreďujeme predovšetkým na osvojenie tvarov písmen, ako aj na dodržiavanie základných požiadaviek na písmo a písanie (čitateľnosť, úhľadnosť a plynulosť). Okrem technických požiadaviek sú dôležité aj hygienické podmienky pri písaní (sedenie a držanie tela, poloha zošita pri písaní). Vo vyšších ročníkoch by žiaci v čoraz väčšej miere mali schopnosť písať aktívne využívať v procese vzdelávania a inej komunikácie.

V druhom ročníku žiaci poznajú tvary všetkých tlačených aj písaných písmen slovenskej abecedy. Už v predškolskom veku dokázali v súlade so svojimi individuálnymi schopnosťami písať svoje meno a iné krátke informácie, prevažne tlačeným písmom. Ide o prirodzenú stratégiu osvojovania písanej reči pomocou tlačených písmen, ktorá je pre deti jednoduchšia. V prvom ročníku sme podporovali predovšetkým písanie slov ako pomenovaní obrázkov a zápis krátkych viet. Pre druhý ročník môžeme formulovať tieto ciele písania:

- **zautomatizovať písanie všetkých tvarov písmen slovenskej abecedy a spojov písmen,**

- písať vybrané tvary písmen, ktoré sa v menšej miere vyskytujú v slovenských textoch – *w, q, x*,
- písať slová, vety,
- písať slová ako pomenovania osôb a predmetov súvisiacich s danou komunikačnou situáciou,
- písať vety viažuce sa k danej komunikačnej situácii.

Ciele pracovného zošita

V obsahu predmetu slovenský jazyk a literatúra v druhom ročníku výrazne pribúda gramatická, pravopisná aj slohová zložka. Písanie prestáva byť takou dominantnou činnosťou ako v prvom ročníku. Nároky na kvalitu jeho ovládania však neustále stúpajú. **Cieľom pracovného zošita je poskytnúť žiakom v druhom ročníku dostatok úloh a iných aktivít, pri ktorých realizácii sa budú priebežne a systematicky počas celého školského roka zdokonaľovať v písaní všetkých tvarov písmen a ich spojov, v písaní slov a viet.**

V nezanedbateľnej miere sú medzi aktivitami zaradené aj úlohy, ktorých cieľom je **podpora aktívneho využívania písanej reči v nadväznosti na slohovú výchovu.**

Koncepcia pracovného zošita *Písanie a slohové cvičenia pre 2. ročník ZŠ*

Celková koncepcia pracovného zošita zodpovedá špecifikám didaktiky písania v 2. ročníku primárneho vzdelávania.

Ústredný motív pracovného zošita

Ústredným motívom oboch častí pracovného zošita sú povolania.

V predškolskom veku sa dieťa pohybuje predovšetkým v rodinnom prostredí, ktoré je aj základnou témou, ktorou sa dieťa zaoberá. Dieťa sa na začiatku primárneho vzdelávania začína intenzívne zaujímať o spoločnosť, v ktorej

vyrastá. Pri spoznávaní školského prostredia, rodín svojich spolužiakov, rozširovaní svojich záujmov si všíma špecifiká fungovania spoločnosti a osobitosti funkcií jednotlivých ľudí. Téma povolání, činností, ktoré ľudia vo svojom zamestnaní vykonávajú, a ich význam pre spoločnosť sa tak stáva pre dieťa veľmi atraktívna.

Členenie pracovného zošita

Pracovný zošit sa skladá z ucelených súborov úloh, ktoré sa nachádzajú na samostatných dvojstranách. Dvojstrana sa cielene zameriava na jedno písmeno abecedy, je k nej priradené povolanie začínajúce sa daným písmenom. Komponenty, ktoré sa na dvojstranách nachádzajú, sú zoradené do podobných celkov. Pravidelnosť zlepšuje čitateľnosť dvojstrán – žiaci sa na nich naučia dobre orientovať. Opakujúce sa typy úloh umožňujú viacnásobné precvičenie jednotlivých činností, čím sa zabezpečí systematické zdokonaľovanie žiakov v ich kvalite.

Štruktúrne prvky

Nositeľmi uvedených cieľov sú prvky, ktoré sú v publikácii použité. Na jednotlivých dvojstranách sú zámerne použité totožné alebo podobné prvky (na ukážku sme vybrali dvojstranu z publikácie *Písanie a slohové cvičenia pre 2. ročník ZŠ*, 2. zošit, s. 8 a 9).

Ukážka dvojstrany (Písanie 2, 2. zošit, s. 8 a 9)

1 Vyfarbi v obrázku tvary písmena **P** a **p**.

2 Napiš ešte raz to isté.

Pp   p p p

Pp   P P P

3 Odpíš podľa predlohy.

pe pi   policia

pá prať   peser

bezpečnosť

Barlína

4 Napiš ešte raz to isté. Ak vieš, povedz, čo robí **policajt**.

POLICAJT

policajt

policajš

5 Pozri si obrázok. Prepíš heslo slovenskej polície.

6 Prepíš text o **policajtoch**.

Policajti zabezpečujú verejný poriadok. Kontrolujú dodržiavanie dohodnutých pravidiel. Chránia nás pred tými, ktorí ich porušujú.

---

7 Prezri si obrázky. Napiš dve vety o práci **dopravného policajta**.

---

8 a) Prečítaj text. Podčiarkni v ňom časti, v ktorých sa píše o tom, čo dokáže policajný pes.

Nemahraditeľným pomocníkom policajtov je pes. Tie vyspovedá zloděja aj vyhladáva vykráďníku. Jeho výkrik je máročmý a slyšá 3 roky.

b) Označ všetky dižne. Povedz, prečo nie sú správne napísané.
c) Na dvojstrane označ všetky dižne, ktoré si napísal/-a správne.

Radenie úloh na dvojstranách vo väčšine prípadov zodpovedá tomuto didaktickému postupu:

- identifikovanie a vyfarbenie tvaru daného písmena v ilustrácii a oboznámenie sa s povoláním – **úloha 1**,
- analýza jednotlivých častí tvarov písmen – **modrý stĺpec vľavo, v 1. zošite oranžový stĺpec**,
- písanie tvarov tlačených a písaných písmen – **úloha 2**,
- písanie tvarov písmen zložených z rovnakých tvarových prvkov – **úloha 2**,
- písanie slabík a slov súvisiacich s daným povoláním, v ktorých sa nachádzajú dané písmená, písaným písmom – **úloha 3**,

- písanie názvu daného povolania písaným a tlačeným písmom – **úloha 4**,
- *písanie s porozumením* slov súvisiacich s daným povolaním – **úloha 5**,
- prepis textu s informáciou o povolani – **úloha 6**,
- tvorba a zápis vety o povolani – **úloha 7**,
- čítanie textu s ďalšou informáciou o povolani zapísaného detským písmom. Žiaci pri čítaní identifikujú problematické javy, ktoré znižujú čitateľnosť rukopisu, resp. nespĺňajú požiadavky na písmo a písanie – **úloha 8**,
- sebahodnotenie práce na dvojstrane – **semafor**.

Komentáre k úlohám pracovného zošita

Úloha 1

Na obrázku je znázornený človek vykonávajúci dané povolanie v typickej situácii. Obrázok je okrem postavy vykonávajúcej povolanie (a myšiek znázorňujúcich podobnú situáciu – motivačný prvok) čiernobiely, žiaci ho môžu vyfarbiť. V obrázku sú zakomponované aj písané a tlačené tvary písmena. Žiaci ich vyfarbia, pripomenú si ich tvar.

Písané tvary písmen s vyznačením prvkov v ľavej časti dvojstrany

Žiaci pozorujú tvary písmena. Farebne sú odlíšené tvarové prvky, z ktorých sa písmeno skladá. Umožňuje to zamerať pozornosť žiakov na ich podobu a správnosť pri písaní. Do prázdnych plôšok môžu žiaci správne tvary písmen prepísať, resp. tvar, ktorý im robí problém, precvičiť.

Úloha 2

V úlohe sa nachádzajú štyri riadky s prepisom písmen. Žiaci si postupne precvičia písanie daného tvaru písmena v tlačenej aj písanej podobe. Potom prepíšu písmená, ktoré sa skladajú z rovnakých prvkov, resp. tvarov (patria do rovnakej tvarovej skupiny na základe spoločného prvku, resp. tvaru). Žiaci po napísaní identifikujú rovnaký prvok, resp. tvar, môžu ho obtiahnuť farbičkou. V obsahu sú tieto spoločné prvky, resp. tvary pomenované.

Úloha 3

Žiaci prepisujú slabiky a slová. Výber slabík je zámerný, zameraný na precvičenie problematických spojov písmen.

Úloha 4

Žiaci prepisujú slovo pomenúvajúce dané povolanie tlačným a písaným písmom. Je dôležité podporovať ich v aktívnom používaní tlačeneho a písaného písma.

Úloha 5

Pri riešení úlohy žiaci prepisujú (doplňajú, skladajú) slová, ktoré tematicky súvisia s povolaním. V niektorých prípadoch hľadajú informácie, resp. pomenúvajú obrázky a slová zapisujú. Podporujeme ich, aby používali rôzne typy písma.

Úloha 6

Pri prepise textu sa žiaci sústreďujú na dodržanie správnych tvarov písmen, veľkosti, sklonu a iných technických parametrov písma. *Písanie s porozumením* je podporené tematickým zameraním textu k danému povolaniu. Odporúčame sa o obsahu textu krátko porozprávať.

Úloha 7

Úloha je zameraná na *písanie s porozumením*. Žiaci podľa zadania úlohy sformulujú vetu a napíšu ju. Odporúčame presne stanoviť požiadavky na utvorenú a napísanú vetu – napr. neopakovať slová, minimálne 7 slov a pod.

Úloha 8

Základnou požiadavkou na detské písmo je čitateľnosť. Je veľmi málo pravdepodobné, že písmo detí bude presne v súlade s predpísanými tvarmi. S vekom detí a pribúdajúcimi skúsenosťami sa postupne formuje individuálny rukopis dieťaťa. Je dôležité, aby deti dbali na to, aby ich rukopis bol vždy čitateľný pre ostatných. Veľmi dôležité je aj to, aby sa naučili čítať rukopisy iných detí. Pri riešení týchto úloh žiaci čítajú text s ďalšou informáciou k povolaniu, čím sa opäť podporuje *písanie s porozumením*, a identifikujú v písme miesta, ktoré sú horšie čitateľné, resp. sa vymykajú zo základných požiadaviek na písmo. Problematické miesto pomenujú a označia. Následne sa pokúsia zistiť, analyzovať svoj rukopis, či podobnú chybu na dvojstrane tiež neurobili. Pozornosť detí sa tak systematicky a cielene zameriava na dodržanie základných požiadaviek na písmo a písanie.

Semafor

Po skončení práce na dvojstrane žiaci ohodnotia svoju úspešnosť vyfarbením príslušného svetla na obrázku semafora (zelená – darilo sa, oranžová – menej sa darilo, červená – nedarilo sa).

Komentáre k ďalším úlohám

Písmenám *w*, *q* a *x* sme venovali jednu stranu. V slovenčine neexistujú povolania, ktorých názvy by sa týmito písmenami začínali (rovnako ani písmenom *y*). Dôležitý je nácvik písania písmen *w* a *q*, ktoré sú zaradené do

jazykového vyučovania až v 2. ročníku vzhľadom na ich málo frekventovaný výskyt v slovenských slovách, používajú sa prevažne v cudzích, resp. prevzatých slovách a na začiatku niektorých vlastných podstatných mien.

Písanie 2, 1. zošit, s. 30 – 31

Úlohy na dvojstrane nadväzujú na učivo slohu – pozdravy. Cieľom úloh je upevniť slovnú zásobu k téme so zameraním na rôzne pozdravy a precvičiť správnosť používania vhodných pozdravov podľa situácie. K slohovému učivu je priradené aj učivo čítania a literárnej výchovy – rým, rýmovanie.

Väčšina žiakov má skúsenosť s vyučovaním cudzích jazykov. Zaradili sme sem preto aj úlohu na prepis pozdravov z iných jazykov. V závislosti od jazykových skúseností sa ich žiaci pokúsia prečítať.

Písanie 2, 2. zošit, s. 25

Vyriešením úloh vyvrcholí téma pracovného zošita – povolania. Počas celého školského roka sa žiaci oboznamovali s rôznymi povolaniami. Pri riešení úloh na strane sa pokúsia sformulovať svoje predstavy o vlastnom povolaní. Úlohy kopírujú ideálny slohotvorný postup.

Písanie 2, 2. zošit, s. 28 – 29

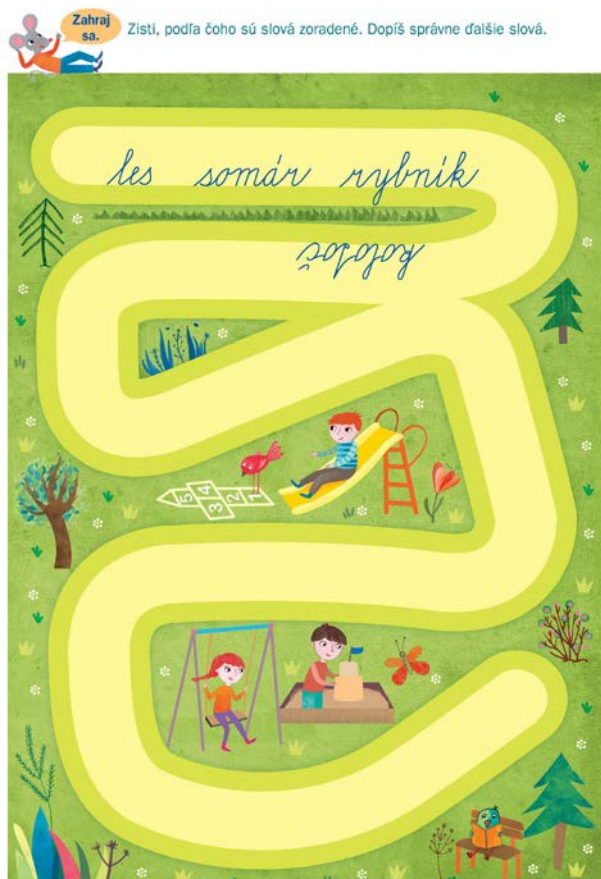
Súbor úloh nadväzuje na učivo slohu. Deti si precvičia rozprávanie podľa série obrázkov a tvorbu osnovy. Jednou časťou deja je aj písanie listu. Deti sa pokúsia daný list naformulovať a samostatne napísať. Pri písaní listu dbáme na dodržanie formálnych vlastností listu.

Ciele didaktických hier

V publikácii je zaradených niekoľko didaktických hier. Ich cieľom je:

- písať slová podľa zadania do netradičného riadka a rozvíjať slovnú zásobu (didaktické hry zamerané na dopĺňanie slov do riadka),
- rozvíjať zrakovú pozornosť a schopnosť vnímať detail (didaktická hra na zistenie postrehu).

Ukážka didaktických hier (Písanie 2, 1. zošit, s. 32; Písanie 2, 2. zošit, s. 1)

Osobnosti vykonávajúce dané povolanie a zaujímavé informácie

Autor

Autor je tvorca, pôvodca (umeleckého, vedeckého, technického) diela – autor knihy, piesne, sochy, hry, stavby... Autorom slovenskej hymny *Nad Tatrou sa blýska* (1844) je **Janko Matúška**.

Básnik

Na počesť významného slovenského spisovateľa (básnika, dramatika, prozaika) **Pavla Országha Hviezdoslava** (1849 – 1921) je pomenovaná najstaršia a najprestížnejšia celoštátna súťaž a prehliadka v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe detských recitačných kolektívov a divadiel poézie *Hviezdoslavov Kubín*.

Cirkusant

František Strnad z Nitry je jediný Slovák, ktorý predvádza drezúru šeliem.

Vojta Lánik (nar. 2009) z cirkusu Aleš je najmladší slovenský a český cirkusant, je klaun, vystupuje so psíkom a robí drezúru husí.

Dirigent

Martin Majkut je úspešný slovenský dirigent pôsobiaci v Amerike.

Viliam Karmažin zo Serede je najdlhšie dirigujúci dirigent na svete (dirigoval 76 rokov).

Elektrikár

Thomas Alva Edison (1847 – 1931) bol americký vynálezca. Vynašiel žiarovku (1879), elektrocentrálu, prvú elektrárňu, elektrický rozvod, elektromobil, v roku 1882 prvý elektricky osvietený vianočný stromček a množstvo ďalších vynálezov.

Fotograf

Významný slovenský umelecký fotograf **Karol Kállay** (1926 – 2012) bol najmä autorom reportážnej fotografie. V roku 1954 vyšla jeho prvá kniha *Slovenské rieky*. Preslávil sa publikáciami o Los Angeles, New Yorku, Tokiu, Ríme, Mexiku, Slovensku... Publikácie *Pieseň o Slovensku* a *Los Angeles* získali cenu UNESCO ako najkrajšie knihy sveta.

Geológ

Slovenský geológ **Dionýz Štúr** (1827 – 1893) sa zaoberal geologickým mapovaním Rakúska, Čiech, Moravy a Slovenska. Podľa neho je pomenovaný Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave

Hasič (prvá hasičská loď)

Slovenskí hasiči majú od roku 2013 svoju **prvú loď**, ktorou budú zasahovať na riekach Dunaj a Morava pri záchrane osôb a pri ekologických haváriách.

Chemik

Juraj Gašperík (1906 – 1979) bol významný slovenský chemik, spoluzakladateľ Spolku chemikov Slovákov.

Marie Curie-Sklodovská (1867 – 1934) bola významná poľská chemička, ktorá získala Nobelovu cenu za chémiu (1911). Objavila dva nové chemické prvky rádium a polónium.

Ilustrátor

Mikuláš Galanda (1895 – 1938) v roku 1919 ako prvý ilustroval ešte zošitové vydanie *Prostonárodné slovenské povesti* od Pavla Dobšinského.

Martin Benka (1888 – 1971) v roku 1958 ilustroval *Prostonárodné slovenské povesti* od Pavla Dobšinského.

Ľudovít Fulla (1902 – 1980) ilustroval rozprávky Pavla Dobšinského (dva zväzky *Slovenských rozprávok* vydávané od roku 1953).

Tieto tri osobnosti boli okrem ilustrátorov aj významní slovenskí maliari.

Jaskyniar (Jaskyniarske leto)

Stanišovská jaskyňa, Liptovský Ján, organizuje od roku 2012 pre deti **Jaskyniarske leto**. V letných mesiacoch v určených termínoch skúsení jaskyniari organizujú výlety, krúžky, neskôr aj brigády v Stanišovskej jaskyni. Táto akcia je určená deťom vo veku 8 – 15 rokov i viac s možným sprievodom rodičov.

Kominár

Pavol Tatarko (1937) z Popradu je najstarší aktívny kominár v Európe.

Logopéd

Deň 6. marec je stanovený za **Európsky deň logopédie**. V tento deň sa logopédi snažia prezentovať svoje povolanie verejnosti, organizujú besedy a prednášky. **Logopéd** je odborník, ktorý pracuje s ľuďmi v akomkoľvek veku. Pomáha ľuďom s poruchami reči, plynulosti reči (zajakavosťou), s poruchami

hlasu (zastretý hlas), poruchami pozornosti učenia, s poruchami reči spôsobenými rôznymi ochoreniami, úrazmi hlavy...

Moderátor

Detská relácia *Maškrtniček* bola na televíznych obrazovkách 5 rokov (do marca roku 2013). Moderovali ju manželia bábkoherci **Jana Šebová** (Nany) a **Tomáš Šebo** (Krištof). Manželia Šebovci založili v roku 1994 Divadlo Maškrtá, s ktorým chodia vystupovať po Slovensku (v kultúrnych centrách, divadlách či na festivaloch). Predstavenia robia aj pri rôznych príležitostiach, napr. narodeninová oslava, Deň detí, Mikuláš, Vianoce...

Novinár (novinárska kačica)

V novinárstve (žurnalistike) sa používa slovné spojenie **novinárska kačica**. Vyjadruje neoverenú, senzačnú, škandálnu, nepravdivú informáciu. Vzniklo zo skratky *N. T.* (*non testatur* – neoverené), ktorou sa takáto informácia označovala. Keďže *Ente* znamená nemecky *kačica*, toto slovné spojenie sa stalo symbolom novinárskeho nezmyslu.

Optik (okuliare)

Zo starých dokumentov a kroník vyplýva, že **okuliare** pochádzajú z Talianska. Zápis z roku 1305 spomína zručného mnícha Alexandra della Spina, ktorý samostatne zhotovoval okuliare. Okuliarové obruby sa vyrábali zo železa, zlata, striebra, kosti a kože. Spočiatku sa namiesto skla používal priesačný kremeň. Optické sklo sa začalo používať až v 18. storočí.

Policajt (Múzeum polície SR)

Múzeum polície Slovenskej republiky sa nachádza v Bratislave na Gunduličovej ulici 2. Je to jediné špecializované zariadenie svojho druhu v SR a

zameriava sa na dokumentáciu vzniku, vývoja a činnosti bezpečnostných a policajných orgánov na území Slovenska. V múzeu sa konajú aj rôzne vzdelávacie podujatia zamerané na ochranu detí a mládeže pred jednotlivými druhmi toxikománie, na problém kriminality mládeže, dopravnej výchovy a disciplíny.

Rezbár

Prievidzský ľudový umelec – rezbár **Ladislav Polerecký** (1957) využíva netradičný spôsob konzervovania drevorezieb a plastík. Po dokončení ich chemicky nemorí, ale ich nechá zaúdiť v klasickej udiarni, často medzi klobáskami a plátni slaniny.

Sestrička/zdravotná sestra (zdravotní klauni)

Zdravotní klauni sú profesionálni umelci a umelkyne s dramatickým vzdelaním, ktorí chodia do nemocníc a liečebných zariadení, kde formou humoru odpútajú pacientov od strachu, napätia a úzkosti spojenej s liečbou. Neočakáva sa od nich len profesionalita v odbore, komediálny talent, hudobné vzdelanie, schopnosť improvizácie, ale aj empatia a trpezlivosť. Pracujú pre občianske združenie **Červený Nos Clowndoctors** .

Tlmočník verus prekladateľ

Tlmočník je osoba tlmočiaca jazykový (hovorený) prejav. **Prekladateľ** je osoba, ktorá prekladá do iného jazyka (hovorený i písomný prejav).

Učiteľ

Ján Amos Komenský (1592 – 1670) bol český pedagóg, jazykovedec, filozof, kňaz. Vypracoval systém pedagogiky ako vedy, vychádzal z úcty k dieťaťu, ktoré

vzdelávame, a presadzoval názorné vyučovanie. Známe sú jeho pojmy: *škola hrou* a *opakovanie je matkou múdrosti*. Je podľa neho pomenovaná najstaršia a najväčšia slovenská univerzita Univerzita Komenského v Bratislave.

Vedec

Albert Einstein (1879 – 1955) je považovaný za najvýznamnejšieho vedca 20. storočia. V roku 1921 mu bola udelená Nobelova cena za fyziku.

Zubár (zubná pasta)

Prvú **zubnú pastu** v dnešnom zmysle slova začal v roku 1850 vyrábať americký zubný lekár Washington Wentworth Sheffield. Zubnú pastu dodával v pohárik. Neskôr mu syn poradil, aby ju plnil do túb, tak ako maliari plnia svoje farby. V roku 1892 bola založená spoločnosť Sheffield's Company a zubná pasta v tube bola na svete. (V roku 1873 predstavila spoločnosť Colgate svoju aromatickú zubnú pastu a v roku 1896 začala tiež plniť svoju pastu do túb.)